

Lådor och lådor

Kompass från Älvsnabbenyrket

Fnr 26456

Kompassen bestod av en yttre trälåda, i vilken en inre, själva kompassen, varit upphängd i en ram av mässing (kardanupphängning).

Ytterlåden var hopsyntad av 17 mm tjocka ekbräder. ~~träskiva~~ Lådan var liksidig och hade mätten 240 x 240 mm, höjd 140 mm. Överkanten hade spår av fals för lock, som inte påträffats. Förmodligen har detta varit ett skjutlock, eftersom inga spår av beslag kunde iakttagas. Botten, ^{en} 10 mm tjock ekskiva, var utanpåliggande och fastsatt med fyra dymlingar/sida. I två motstående sidors överkant fanns märken efter kardanupphängningens axelbeslag. Lådan var vid påträffandet delvis isärfallen. Utsidan var ganska starkt vittrad, medan insidan var bättre bevarad.

I mellanrummet mellan lådorna påträffades römen av mässingsband, bibehållen till c:a 2/3, samt det ena axelbeslaget (till ~~träskiva~~ ytterlådan (det andra saknades). Innerlådans ena axelbeslag hade också lossnat och fallit ned här.

Innerlådan var hopsyntad av 11 mm tjocka ekbräder. Den var liksidig med yttermätten 195 x 195 x 83 mm. Överkanten hade en 5mm fals för en glasskiva, som låg intakt på plats. Små rester av kitt iakttogs i falsen. Botten var också infalsad och fäst med stift genom sidorna. Lådan var mycket väl bibehållen.

På två motstående sidor var axelbeslagen infällda. Även de var tillverkade av mässing. De var uppdragna 35 mm över lådans kant

och försedda med syftspringor, den ena smal och den andra bredare med plats för en sikttråd. Axeltapparna var nitade 20 mm under lädans kant. De har vilet på hak i ramen, så att & när kompassen var i användning, den inre lådan stack upp ett stycke över ytterlådans kant. När kompassen inte användes, kunde man haka av innerlåden från ramen och ställa ned den på botten i ytterlåden och skjuta på locket.

Inuti innerlådan. påkäffades näst påkäffades näst
finnekornigetxslanxxvikketxkydarrx påkäffades 1 lådans botten var en
kvadratisk blyplåt fastspikad, som hade till uppgift att hålla
tyngdpunkten låg. I mitten av plåten satt upphängningsspetsen av
mässing. Av själva kompassnålen eller skivan påträffades endast det
koniska lagret, som vilar på spetsen, också av mässing, samt några
små mässingsfragment, som kan ha ingått i skivans konstruktion.